

ÅRSRAPPORT TIL HØGSKOLESTYRET

FRA

KLAGENEMNDA

VED

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

*Klagenemndas virksomhet
år 2007*

Innholdsfortegnelse

1.	Oppnevning og mandat	side	3
2.	Saksbehandling	”	3
3.	Sammensetning av klagenemnda	”	4
4.	Omfanget av saker, type saker og avgjørelser	”	4
5.	Saker vedrørende fusk	”	5
6.	Prinsipper og merknader relatert til klagenemndas myndighet og integritet	”	6
7.	Samarbeid mellom institusjonene	”	7
8.	Sluttstrek for rettssak	”	7
9.	Avsluttende kommentarer	”	8

Vedlegg: Mandat for klagenemnda ved HiST

1. OPPNEVNING OG MANDAT

Klagenemnda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag ble opprettet av høgstyret 21. desember 1995, i medhold av §§ 24 og 25 i daværende utgave av lov om universiteter og høgstoler. Etter fullmakt fra styret har nemndas medlemmer vært oppnevnt av rektor, etter forslag fra avdelingene og fra Studentparlamentet. Medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnes for tre år, med unntak av studentrepresentantene, som oppnevnes for ett år av gangen.

Klagenemndas mandat er opprinnelig fastlagt av høgstyret i desember 1996. På bakgrunn av endringer i universitets- og høgstoleloven har mandatet senere blitt utvidet til også å omfatte følgende saker:

- klager i forbindelse med søknad om opptak på grunnlag av realkompetanse (fra år 2001)
- saker om annullering av eksamen og om utestenging, pga fusk/mistanke om fusk (fra år 2003)
- saker som angår skikkethet (fra høsten 2006).

Sommeren 2007 ga departementet beskjed om at det er institusjonenes klagenemnder og ikke den sentrale klagenemnda ved Samordna opptak som skal behandle klager i forbindelse med dispensasjonssøknader fra generell studiekompetanse.

Universitets- og høgstoleloven av 01.04.2005 fastsetter som et overordnet prinsipp at klagenemndene skal "behandle klager over enkeltvedtak og etter styrets bestemmelse andre klagesaker for studentene". Prof. J. F. Bernt har i sin siste kommentarbok til loven poengtert at "for studentene" også gjelder "enkeltvedtak". Det betyr i praksis at klagenemnda ikke skal behandle klager fra tilsatte, og at studenter ikke kan klage på forskrifter og annet regelverk fastsatt av institusjonen.

Gjeldende mandat for nemnda er vedlagt årsrapporten.

2. SAKSBEHANDLING

All klagebehandling skal følge de overordnede prinsipper iflg. forvaltningsloven. Universitets- og høgstoleloven har en del særbestemmelser om saksbehandlingen for vedtak som fattes med hjemmel i denne loven. I slike tilfeller skal universitets- og høgstolelovens bestemmelser følges.

De fleste sakene til klagenemnda oversendes fra en avdeling og er signert dekan eller programansvarlig. En klage skal først gå via underinstansen, som vurderer om det opprinnelige vedtaket skal gjøres om, eller om det opprettholdes, slik at klagen skal videre til klagenemnda. Klagenemndas sekretær går gjennom saken, innhenter eventuell tilleggsinformasjon og utarbeider forslag til saksnotat. Saksnotat med underlagsdokumenter sendes medlemmene forut for møte i nemnda. Vedtaksbrev og endelig saksnotat sendes de aktuelle partene (normalt student og avdeling). Protokoll fra møte i klagenemnda sendes medlemmene, varamedlemmene og via ePhorte til ledere og arkiv.

Klagenemndas vedtak er endelig og kan ikke påklages. Klager kan kun anmode om ny behandling grunnet nye opplysninger i saken. Vedtak i forbindelse med fusk/forsøk på fusk og vedtak i skikkethetssaker kan likevel påklages, for her er høgstolens klagenemnd å oppfatte som førsteinstans. Departementet har opprettet et nasjonalt klageorgan for behandling av disse klagesakene.

3. SAMMENSETNING AV KLAGENEMNDA

Klagenemnda har i år 2007 hatt følgende medlemmer og varamedlemmer:

01.01.07 - 31.07.07

Leder:

tingrettsdommer Marianne Fallan Kristensen

Medlemmer for tilsatte:

høgskolelektor Rolf E. Petersen, AFT

førsteamanuensis Åse Strand, AMMT

Studentmedlemmer:

student Eva Fredriksen, AHS

” Anita Nordtømme Weiseth, AMMT

Vara for leder:

seniorrådgiver, cand. jur. Gunvor Øien Løge

Vara for tilsatte:

høgskolelektor Oddmar Iversen, AHS

førsteamanuensis Randi Hammervold, TØH

Vara for studentmedlemmer:

student Linda Venge Larsen, ALT

” Dina von Heimburg, ASP

01.08.07 - 31.12.07

Leder:

seniorrådgiver, cand. jur. Gunvor Øien Løge

Medlemmer for tilsatte:

førsteamanuensis Åse Strand, AMMT

høgskolelektor Ola Erik Domaas, ALT

Studentmedlemmer:

student Lill Marita Køien, AFT

” Marte Sneeggen, AMMT

Vara for leder:

seksjonssjef, cand. jur. Børge Bloch Trondvold

Vara for tilsatte:

høgskolelektor Wenche Natland Dahlen, AHS

konsulent Anne Lise Mølmann, ALT

Vara for studentmedlemmer:

student Anna Marit Tokle, AHS

” Thea Indahl Mæhlum, ASP

Rådgiver Leif Ingar Finborud ved SFS, Høgskoleadministrasjonen har vært fast sekretær siden nemnda ble opprettet.

Funksjonsperioden for nåværende klagenemnd (med unntak av studentmedlemmene) gjelder til 31.07.2010.

4. OMFANGET AV SAKER, TYPE SAKER OG AVGJØRELSER

Klagenemnda har ikke faste møtedatoer, men kalles inn så snart det foreligger saker, normalt behandles flere saker pr. møte. Nemnda har i 2007 behandlet 28 enkeltsaker, fordelt på i alt 8 møter. I år som tidligere har klagenemnda stilt fulltallig (med medlem eller varamedlem) til de aller fleste møtene.

Samtlige vedtak i nemnda har vært enstemmige.

Nedenstående tabell viser en flerårlig oversikt over antall saker fremmet for klagenemnda og resultatet av behandlingen.

År	2000	2001	2002	2003 ^{*)}	2004 ^{*)}	2005 ^{*)}	2006 ^{*)}	2007 ^{*)}
Antall saker	10	17	24	25	24	26	27	28
Antall medhold	3	4	4	5	2	2	5	5
% medhold	30	24	17	20	8	8	19	18

^{*)} Inkluderer også saker som angår fusk/forsøk på fusk. "Medhold" i tabellen er sett i forhold til om avgjørelsen er fullt ut i studentens favør.

Som tabellen viser, har antall saker til klagenemnda vært stabilt rundt 25 enkeltsaker de senere årene, med en noe økende tendens.

I de fleste av sakene har studenten ikke fått medhold, dvs. at i klagesaker har klagen ikke blitt til tatt til følge, og i saker angående fusk/forsøk på fusk har vedtaket vært enten annullering av prøve, eller både annullering og midlertidig utestenging. I 2007 var det i alt 5 saker hvor klager fikk medhold. Antallet uttrykker at klagenemnda finner at de fleste sakene er korrekt behandlet av førsteinstansen, men at det er en reell mulighet for å vinne fram med en klage. Det er imidlertid flere saker hvor klagenemnda har påpekt mangler eller direkte saksbehandlingsfeil, uten at det har medført at klagen er tatt til følge. Det er når feilen ikke kan regnes å ha hatt betydning for resultatet (jf. forvaltningsloven § 41).

Klagenemnda har fått inn saker fra alle avdelingene, samt fra opptakskontoret, og med en overvekt fra ALT, jf. nedenstående tabell. Saksfordelingen avdelingene imellom kan svinge noe fra år til år. Det er likevel en gjentakende tendens til at utdanninger med praksisstudier og utdanninger hvor hjemmeeksamen i form av mapper benyttes mye, avstedkommer flest saker til klagenemnda.

Avd.	ALT	Opptaksktr.	TØH	AFT	AMMT	AHS	AITeL	ASP	Sum
Ant. saker	8	5	4	3	2	2	2	2	28

De sakene klagenemnda har behandlet i år 2007, har vært av følgende kategorier (listet opp i rekkefølge etter antall saker):

- Saker angående fusk/forsøk på fusk ved eksamen; 10 saker
- Klage på formelle feil ved eksamen eller sensur; 5 saker
- Klage i forbindelse med opptak på grunnlag av realkompetanse; 4 saker
- Klage på avslag om adgang til eksamen (pga. overskredet tidsfrist eller antall tidligere gjennomførte forsøk); 3 saker
- Klage på avslag om å få fritak i emne; 2 saker
- Klage i forbindelse med praksisstudier (praksisplass eller formelle forhold i forbindelse med praksisvurdering); 2 saker
- Klage på avslag om dispensasjon fra generell studiekompetanse; 1 sak
- Sak om skikkethet; 1 sak

Antall fuskesaker skiller seg altså ut, og er det høyeste som er registrert noe år. Dette saksområdet er nærmere kommentert i neste kapittel.

I den eneste saken klagenemnda har hatt vedrørende skikkethet, ble vedtaket i samsvar med skikkethetsnemndas innstilling. Studenten ble erklært ikke skikket for læreryrket og ble i tillegg utestengt fra studiet og tilsvarende utdanninger for en periode på 3 år. Vedtakene er hjemlet i lov om universiteter og høyskoler § 4-10 og forskrift om skikkethet i høyere utdanning §§ 1 og 3. Vedtaket ble ikke påklaget.

5. SAKER VEDRØRENDE FUSK

Fusk ved eksamen er et problemområde som de senere årene har vært viet stor oppmerksomhet både ved HiST og andre institusjoner, i media og fra departementets side. Etter innføring av kvalitetsreformen ble eksamensformene ved mange utdanninger lagt om. Mengden av registrerte

fuskesaker økte merkbart, og oppsvinget var for en stor del knyttet til mappeeksamener. For HiST skjedde dette i år 2004. Klagenemnda så ikke bort i fra at noe av grunnen kunne være at studentene var for dårlig informert om krav til kildebruk, og rapporterte om dette til avdelingene og styret. Neste år var informasjonen på plass, og det har ikke vært tilsvarende høyt antall tilfeller av innmeldte saker om mappefusk etter det.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av antall saker, typer saker samt resultatet av disse de siste 5 årene.

År	2003	2004	2005	2006	2007
Antall beh. fuskesaker i klagenemnda	1	9	2	5	10
Herav skoleeksamen	0	3	1	2	6
Herav hjemmeeksamen/mapper	1	6	1	3	4
Andel kun annullering	1	8	1	2	5
Andel annull. + utesteng. inntil 6 mnd.	0	0	1	1	4
Andel annull. + utesteng. 6 - 12 mnd.	0	1	0	1	1
Andel sensurert etter retur/utsettelse	0	0	0	1	0

Det var ingen saker i 2007 hvor vedtaket ble påanket til departementets klageorgan.

Siste året har det altså vært enda flere saker vedrørende fusk enn i 2004, men det er skriftlig skoleeksamen som har utgjort det største antallet. Denne økningen kan etter klagenemndas syn være nokså tilfeldig, men vil ikke utelukke at det kan ha sammenheng med at inspektørene har fått klarere instruksjoner og er blitt mer oppmerksomme.

Klagenemnda ved HiST har lagt seg på en linje der man differensierer reaksjonsgraden ut fra ulike forhold som nemnda mener bør tas i betraktning. Hovedvekten blir lagt på om forseelsen ansees som forsettlig eller hvor grovt uaktsom den vurderes som. I likhet med de fleste andre universiteter og høyskoler er det bare de alvorligste tilfellene som medfører ett års utstenging. De fleste sakene ender opp i kun annullering av eksamen eller annullering og i tillegg en kortere utestengingsperiode.

6. PRINSIPPER OG MERKNADER RELATERT TIL KLAGENEMNDAS MYNDIGHET OG INTEGRITET

Når en klage fremmes for klagenemnda etter å ha blitt avslått i underinstansen, skal klagenemnda vurdere saken på nytt i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Det betyr at saken skal belyses best mulig, og at det derfor kan være nødvendig å hente inn tilleggsopplysninger som underinstansen ikke tok i betraktning. Klagenemnda kan iflg. fvl selv fatte nytt vedtak i saken, eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen for ny behandling.

Dersom klagenemnda fatter nytt vedtak (gir klager medhold), skal vedtaket tas til etterretning. Nemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages, jf. kap. 1. Fra institusjonens side er det i tilfelle bare styret som har kunnet omgjøre et konkret vedtak i klagenemnda.

Klagenemnda har i alle år kunnet utføre sitt arbeid uten at en sak har fått etterspill som bryter med den myndighet og integritet klagenemnda skal ha ved institusjonen. Unntaket skjedde nå i høst, i forbindelse med at opptakskontorets rapport ble lagt fram for styret. Klagenemnda finner det nødvendig å påpeke at det er oppsiktsvekkende at en underinstans i sin offisielle rapport (kap. 7)

gir seg inn på å drøfte hva klagenemnda kunne ha lagt til grunn for sitt vedtak. Saken gjaldt en søknad om tilkjenning av realkompetanse til vernepleierutdanningen. Opptakskontorets fremstilling samsvarer slett ikke med hva klagenemnda la til grunn, og som fremkommer i saksnotatet som også opptakskontoret har fått. Desto verre er det når opptakskontorets fremstilling er gjort på en måte som gir inntrykk av at klagenemnda både har brutt med saksbehandlingsprinsipper og utvist dårlig skjønn i saken.

Klagenemnda er fortsatt overbevist om at ut fra saksmomentene i et helhetsperspektiv fattet klagenemnda et korrekt vedtak i omtalte sak.

7. SAMARBEID MELLOM INSTITUSJONENE

HiST har i mange år hatt god kontakt med andre høyskoler og universiteter på området lov- og reglementstolkning og konkrete sakstiltfeller behandlet i klagenemndene. Et viktig ledd i denne kontakten er at noen av sekretærene har etablert en e-postliste, for utveksling av spørsmål og erfaringer. På den måten fremmes et bredere erfaringsgrunnlag som kan sikre mer ensartet behandling av saker til de ulike klagenemndene.

Spesielt nyttig har det vært å arrangere landsseminar for klagenemndene. Det skjedde første gang i 2001, og et nytt seminar ble arrangert i november 2007. Arrangementet har vært i regi av en selvoppevnt komité blant sekretærene i noen av klagenemndene. Sekretærene ved HiB, HiA (nå UiA) og HiST har vært sentrale ved begge arrangementene.

Ved seminaret sist høst, holdt i Bergen, stilte ca 50 deltakere. Seminaret gikk over to dager og hadde følgende hovedtemaer på programmet:

- Oversikt og erfaringer fra arbeidet i klagenemnda (v/repr. fra institusjonene)
- Klagenemndas kompetanse (v/prof. Jan Fr. Bernt)
- Klage på formelle feil (v/prof. Jan Fr. Bernt)
- Fusk/forsøk på fusk (v/repr. fra institusjonene)
- Saksbehandling i Det nasjonale klageorganet (v/seniorrådg. Per G. Hillesøy fra organet)
- Gruppearbeid (basert på reelle sakstiltfeller fra noen klagenemnder)

Deltakerne ga svært positive tilbakemeldinger fra seminaret. Et hovedinntrykk etter framlegg, diskusjoner og gruppearbeidet er at klagenemndene vurderer sakstiltfeller ganske likt.

HiNT arrangerte en seminardag om behandling av klage- og fusk saker i mars 2007. Målgruppen var saksbehandlere på ulike nivå ved institusjonen. HiSTs sekretær var invitert og var blant innlederne til de tema som ble belyst.

8. SLUTTSTREK FOR RETTSSAK

Rettssaken reist av student i forbindelse med vurdering av praksisstudium og påfølgende klagebehandling er omtalt i forrige årsrapport, men var da ikke sluttført. Etter at studenten tapte i lagmannsrette høsten 2006 ble saken anket til høyesterett. 10. april 2007 falt kjennelsen fra høyesteretts kjæremålsutvalg om at anken ble nektet fremmet for Høyesterett.

Det prinsipielt viktige ved lagmannsrettens dom er at HiST(og andre institusjoner) ikke må endre innarbeidet tolkning av uhl om hvilke rettigheter en student har når det er gitt medhold i formelle feil i forbindelse med praksis. Studenten har da ikke rett til å få sensurkjennelsen vurdert på nytt

av de sensorer som fått vedtaket, eller av nye sensorer. Praksisforsøket teller ikke som gjennomført forsøk. Studenten får fortsette studiet som om praksis er bestått, men må ta igjen gjenstående praksis så snart det lar seg ordne.

Det kan tilføyes at studenten i løpet av 2007 gjennomførte ny praksis med bestått resultat. Hun fikk dermed fullført utdanningen, to år forsinket.

9. AVSLUTTENDE KOMMENTARER

For å gjøre klagenemndas arbeid mer kjent ved høgsolen, spesielt blant studentene, vurderer klagenemnda å legge ut informasjon på vevsidene om aktuelle sakstilteller. Fremstillingen vil bli gjort i anonymisert form. Det vil da bli redegjort for sakens bakgrunn og klagenemndas vurdering, tilsvarende eller et konsentrat av saksnotatet som klagenemnda utarbeider for hver sak.

Det kan og være av interesse å legge en link til det nasjonale klageorganet, for å informere om hvilke reaksjonskriterier dette organet har lagt seg på i saker som angår fusk.

Klagenemnda ved Høgsolen i Sør-Trøndelag

31.01.2008

Gunvor Øien Løge
leder av klagenemnda

Leif Ingar Finborud
sekretær i klagenemnda

Vedlegg: Mandat for klagenemnda, vedtatt 05.12.96 m/senere endringer

MANDAT FOR KLAGENEMNDA VED HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Vedtatt av høgskolestyret 05.12.96, HS-sak 86/96. Endret ifølge KUF-rundskriv F-55-00 dat. 18.12.00 og av høgskolestyret 19.03.03, HS-sak 024/2003 og 27.09.06, HS-sak 058/2006. Oppdatert i samsvar disposisjonsmessige endringer i universitets- og høgskolelovens kapittelinndeling.

1. Klagenemnda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag er opprettet etter vedtak i Det regionale Høgskolestyret (24.06.94) og i Høgskolestyret (21.12.95).
2. Klagenemndas sammensetning er i henhold til lov om universiteter og høgskoler, § 5-1.
3. Høgskolestyret delegerer til klagenemnda å behandle og avgjøre klager i følgende saker:
 - Klage på avgjørelser om opptak til de studier ved høgskolen som ikke omfattes av sentralt opptak og således skal avgjøres av andre organer, og klage i forbindelse med opptak på grunnlag av realkompetanse
 - Klage på avslag om oppflytting til høyere årskurs eller direkte opptak til disse
 - Klage på avslag om å få gå opp til eksamen
 - Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur
 - Klage i forbindelse med godkjenning av kurs, fag eller praksis som inngår i studiet
 - Klage over avgjørelse om dispensasjon eller fritak fra eksamen eller prøve, unntatt dispensasjonssaker av prinsipiell art
 - Klage i forbindelse med valg av representanter og ombud ved høgskolen
 - Saker om annullering av eksamen og prøve i henhold til universitets- og høgskoleloven § 4-7, første og annet ledd og saker om utestenging i henhold til samme lov § 4-8 tredje ledd
 - Saker om ikke skikkethet og om utestenging etter § 11 i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.